199. štev. V Ljubljani, petek 20. avgusta 1920. Poštnina plačana v gotovini. III. leto.

Velja v Ljubljani in po pošti:
celo leto . . . K 240·—
pol leta . . „ 120·—
četrt leta . . „ 60·—
za mesec . . . „ 20·—

Za inozemstvo:
celo leto . . . K 400·—
pol leta . . „ 200·—
četrt leta . . . „ 100·—
za mesec „ 35·—

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:
celoletno . . 8 dolar.
polletno . . . 4 dolarje
četrtletno . . . 2 dolarja

Novi naročniki naj pošiljajo naročnino po nakaznici.

se zaračunajo po ...em prostoru in sicer visok ter 55 mm ...prostor za enkrat 2 K ...a večkrat popust.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica štev. 6/I. Telefon štev. 360. — Upravništvo je na Marijinem trgu štev. 8. Telefon štev. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj. Posamezna številka velja 1 krono.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Plačano do ..... Pavšalni franke
Licijalna knjižnica
Ljubljana.

Ministri nove vlade.

LDU Beograd. 19. avgusta. (Uradno.) Včeraj ob enajstih predpoldne je prestolonaslednik regent Aleksander podpisal ukaz, s katerim je sprejel ostavke, kateremu je v imenu svojih tovarišev predložil predsednik ministrskega sveta dr. Vesnič. Z istim ukazom je imenoval

za predsednika ministrskega sveta dr. Milenka Vesniča:

za ministra prometa dr. Antona Korošca:

za ministra pravosodja in zastopnika ministra priprav za ustavotvorno skupščino in izenačenja zakonov Marka Trifkoviča:

za ministra notranjih poslov Milorada Draškoviča:

za ministra verstva Pavla Marinkoviča:

za finančnega ministra Kosto Stojanoviča:

za ministra zunanjih poslov dr. Antona Trumbića:

za ministra za zgradbe Jovana Jovanoviča:

za ministra prosvete Svetozara Pribičeviča:

za ministra za poljedelstvo in vode dr. Velizara Jankoviča:

za ministra trgovine in industrije dr. Momčila Ninčića:

za ministra za agrarno reformo dr. Hedrika Kriznana:

za ministra za vojno in mornarico generala Branka Jovanoviča:

za ministra pošte in brzojava dr. Matka Drinkoviča:

za ministra za šume in rude Ivana Kovačevića:

za ministra narodnega zdravja dr. Živojina Rafajloviča:

za ministra za socialno politiko dr. Vekoslava Kukovca:

za ministra za prehrano in obnovo zemlje Rista Jojića.

Novi člani vlade so prisegli v roke prestolonaslednika takoj po podpisu ukaza.

Priprave za koroški plebiscit.

Razdelitev glasovalnega ozemlja. — Določila za osebni promet.

LDU. Celovec, 19. avgusta. Danes je plebiscitna komisija izdala dva razglasa. V prvem se naznanja, da je vse plebiscitno ozemlje razdeljeno v šest okrajev, na kojih čelu stoje medzavezniški okrajni sveti. Ti sveti imajo svoje sedeže prvi v Rožeku za pas A in v Vrbi za pas B, drugi v Borovljah, tretji v Pliberku, četrti v Velikovcu, peti v Celovcu za celovško okolico, šesti tudi v Celovcu za mesto Celovec. Okrajni sveti so odgovorni za podrobno organizacijo plebiscita v mejah svojega okraja ter se posredovalni organi med občinami in plebiscitno komisijo. Imajo tudi v zmislu mirovne pogodbe pravico do kontrole nad upravo, ne morejo pa izvrševati upravnih poslov.

V vsaki občini v obeh conah se ustanovi občinski glasovalni odsek obstoječ iz treh Slovencev in treh Nemcev, ki ima nalogo sestaviti liste glasovalcev, pripraviti prostore za glasovanje in izdelati listine, potrebne za glasovanje. — V drugem razglasu se daje na znanje, da smejo na javnih shodih govoriti le osebe, ki imajo v dotičnem pasu glasovalno pravico. Uradne osebe in javni nameščenci, kakor tudi nepogodne (nevšečne) osebe ne smejo govoriti na javnih shodih.

Iz Celovca poročajo: Plebiscitnih okrajev ali destriktov je medzavezniška komisija na Koroškem napravila šest. Vsi razen okraja A se raztezajo po eni sami coni. Okraj A ima šest občin v coni A, sedem pa v coni B in ima zaradi tega tudi dva sedeža, Rožek, oziroma Vrbo. Vsaka velesila ima svojega zastopnika v vseh okrajnih svetih. V velikovškem okraju in v celovški okolici sta predsednika svetov dva Angleža. V mestu Celovcu in v borovljskem okraju izvršujeta predsedniške funkcije dva Francoza, v okraju A in v pliberškem okraju predsedujeta Italijana. Vsakemu okrajnemu svetu v coni A je pridelijen kot posredovalec po en Jugoslovan, v coni B pa po en Nemec. (LDU.)

Iz Celovca nam poročajo: Komisija je sklenila, da mora imeti vsaka oseba, ki ima svoje stalno bivališče na plebiscitnem ozemlju in ki je stara nad deset let, osebno izkaznico (identitetno karto). Te izkaznice bodo izdajale vse občine za svoje prebivalstvo, a okrajna glavarstva in medzavezniški okrajni sveti jih bodo potrdili s svojim pečatom. Ako se kdo odstrani iz svojega bivališča za več kot tri dni, mora to naznaniti okrajnemu svetu, v čigar področje pride. Osebam, ki se bodo smatrale za nevšečne, se bodo identitetne karte odvzele. Osebe, ki hočejo priti iz Jugoslavije v cono B, n. pr. v Celovec, morajo imeti pravilen potni list ter si preskrbeti tudi vizum avstrijskega delegata. Osebe, ki hočejo potovati iz Avstrije v cono A, si pa morajo preskrbeti vizum našega zastopnika v plebiscitni komisiji. (LDU.)

Začetek poljsko-ruskih mirovnih pogajanj.

Berlin, 19. avgusta. (Izvirno poročilo.) Poljski odposlanci so prekoračili v pondeljek dopoldne fronto in dospeli še isti dan zvečer v Minsk, kjer so jih že pričakovali sovjetski odposlanci. Oficijelna pogajanja so se pričela v torek popoldne pod predsedstvom začasnega načelnika rusko-ukrajinske delegacije Danševskega. Baje vlada na ruski strani precejšna popustljivost, tako da se Poljaki nadejajo, da bodo mirovni pogoji sprejemljivi.

Rusko armadno vodstvo je dovolilo poljskim odposlancem svobodno telefonično, brzojavno in kurirsko zvezo s poljsko vlado.

LDU London, 18. avgusta. »Daily Herald« poroča, da je vodja ruskega odposlanstva izjavil poročevalcem, da se bodo pogajanja vršila popolnoma javno. Rusi hočejo uvaževati vse poljske ugovore. Rusija odkrito hoče miru in bo vse storila, da se ogne odgovornosti za to, ako bi se pogajanja razbila.

Poljska ofenziva na celi fronti.

Varšava izven nevarnosti?

Dunaj, 19. avgusta. (Izvirno poročilo.) Po vesteh iz Varšave in Poznanja je poljsko armadno vodstvo začelo s protiofenzivo na celi fronti. Baje se ruski oddelki umikajo povsod, samo jugovzhodno od Varšave se še drže. Varšava sama je po izjavi armadnega vodstva že izven nevarnosti. Operacije poljske armade vodi po imenu Pilsudski, v resnici pa francoski generalštabni oficirji. V poljskih vrstah narašča samozavest.

LDU Kodanj, 19. avgusta. Po brzojavki iz Varšave uspeva po generalu Sikorskem z velikim težkočami pričeti protinapad na severni fronti jako ugodno. Sovražnik se umika na vseh črtah. Uspeh je čutiti tudi v Varšavi. Pritisk sovražnika v smeri Zgerže in Dembe je mnogo šibkejši, dočim divjalo južnovzhodno od Varšave jako ljuti boji. V središču so pričele poljske čete veliko ofenzivo pod osebnim vodstvom Pilsudskega. Dne 16. t. m. dopoldne smo pregnali sovražnika od Visle. Na južni fronti smo pričeli protiofenzivo, da bi pregnali sovražnika, ki je pri Sokalu in Busku prekoračil Bug.

SPORAZUM V MINSKU ZAGOTOVLJEN?

LDU. Dunaj, 19. avgusta. Po poročilih listov je Lloyd George izjavil v spodnji zbornici, da je prejel iz Varšave in Moskve vesti, po katerih je sporazum glede najvažnejših vprašanj v Minsku zagotovljen.

LLOYD GEORGE V ŠVICI.

Bern, 19. avgusta. (Izvirno poročilo.) Danes je dospel v Luzern angleški ministrski predsednik Lloyd George. Na kolodvoru so ga pričakali zastopniki krajevnih švicarskih oblasti, deputacija angleške kolonije v Luzernu in velika množica drugega občinstva. Dokler se bo mudil v Luzernu, bo stanoval v vili belgijskega kralja »Flaglihorn«, katero mu je stavil kralj na razpolago.

RUSKO - ROMUNSKI MIR.

LDU Moskva, 19. avgusta. Predhodni mir z Romunsko je podpisan.

NOVE LAŠKE INTRIGE V ČRNOGORSKEM VPRAŠANJU.

LDU. Rim, 18. avgusta. Nad 200 poslancev, med njimi 26 bivših ministrov in državnih podtajnikov, je predlagalo v zbornici resolucijo, s katero se pozivlje vlada, naj so protivi pritisku, po katerem naj se smatra za izvršeno dejstvo, da je Jugoslavija prevzela državo Črnogoro v svojo posest. Tudi socijalnodemokratski poslanci so vložili resolucijo, ki pozivlje vlado, naj stalno in krepko pritiska diplomatičnim potem, da se uveljavi pravico samodločbe Črnogorskega naroda.

(Laška hinavščina je res brezmejna. Zahtevajo plebiscit v Črni gori, kjer je ljudstvo že leseni l. 1918 na narodni skupščini v Podgorici jasno in brezdvomno izjavilo svojo voljo, ko je pognalo Nikito in proglasilo združenje z ostalo Jugoslavijo. Ne puste ga pa v zasedenem ozemlju, kjer ves narod koprni za tem, da bi smel odločati o svoji usodi. Ured.)

TRUMBIĆ POZVAN DOMOV.

LDU Beograd, 18. avgusta. Minister za zunanje stvari dr. Trumbić se je ponovno vrnil iz Londona v Pariz. Dr. Trumbić je bil pozvan, naj se vrne čimprej v Beograd, da prevzame svoj resort, ker se smatra za potrebno, da biva v Beogradu.

DEMENTI O PADCU DEBRA.

LDU Beograd, 18. avgusta. Nekateri listi, med njimi tudi beograjska »Epoha«, so prinesli vest, da je mesto Debar padlo v albanske roke. Po točnih informacijah s kompetentne strani se ta vest dementira. Naše čete se nahajajo v Debru, kamor so bila poslana potrebna ojačenja. Z ozirom na odredbe, ki jih je vlada ukrenila, bodo arnavtske tolpe v najkrajšem času pregnane preko meje.

AVSTRIJA IN ČEŠKA.

Dunaj, 19. avgusta. (Izvirno poročilo.) Danes se je vršilo v državnem uradu za zunanje stvari posvetovanje, na katerem je poročal kancelar dr. Renner o svojih razgovorih s češkim ministrskim predsednikom Tusarjem in o zunanji politiki sploh. Dr. Renner je poudarjal, da vlada med Češkoslovaško in Avstrijo popolno soglasje glede zunanje politike, zlasti glede enotnega postopanja v poljsko-ruskem sporu. Obe republiki sta odločeni varovati na vse strani najstrožjo nevtralniteto.

Glede fürstenfeldskega ropa je izjavil dr. Renner, da se mora Avstrija zadovoljiti s pojasnilom madžarske vlade in da je smatrati afero za poravnano.

KONGRES DELAVSKIH DELEGATOV V ŠVICI O SVOJIH NALOGAH.

LDU Curih, 18. avgusta. Na včerajšnjem zborovanju delegatov zaveznih delavcev se je sklenilo:

Minsk.

Končno je vendarle prišlo do direktnih pogajanj med Poljaki in Rusi v Minsku. Tam se pa danes ne odloča edinole o usodi Poljske, ampak kakor vse kaže o vojni in miru v Evropi.

Vso resnost položaja je izrazil angleški ministrski predsednik Lloyd George v svojem govoru v angleški poslanski zbornici 10. t. m. Anglija sicer ne bo šla čez drn in strn za Francijo, vendar se je pa tudi ona pripravila na udarec. Lloyd George je izjavil, da je Poljska sama kriva svoje usode. Britanska vlada ni nikdar svetovala Varšavi napada na Rusijo. Poljska je delala sama po svoji volji, zato mora pa tudi ona sama nositi najtežje posledice tega svojega nepremišljenega koraka. Anglija se bo sicer vzdržala vsakega vmešavanja v rusko-poljska pogajanja, toda le toliko časa dokler se ne bi pokazalo, da hoče sovjetska vlada uničiti Poljsko kot samostojno državo. Kljub temu, je dejal Lloyd George da je Poljska v svoji politični nezkušenosti zagrešila to pustolovščino, bi Anglija vendarle ne mogla dovoliti, na nastopa sovjetska Rusija kot nova militaristična in imperijalistična sila proti zavezniškemu miru.

Tudi angleško glavno časopisje komentira rusko-poljske pregovore v enakem smislu. »The Times« naglaša, da bi nastopila za Evropo nova Napoleonska doba in osvajalni vojaški pohod od vzhoda proti zahodu, ako bi Rusija Poljsko strla. Dovolj je v spominu zlo in gorje napoleonskih vojska in Evropa ne more nikakor dopustiti, da bi po strašni svetovni vojni nastopile uničujočo pot po izmučenem kontinetu osvajalne horde.

Proti takemu vojaškemu poskusu, je izjavil Lloyd George, bodo storili zavezniki v polni meri svojo dolžnost. Angleški premier je tudi napovedal sredstva, s katerimi bi Anglija nastopila proti ruskemu imperijalizmu. Pošiljatev čet Poljski na pomoč je seveda izključena. Angleške delavske organizacije so trdne dovolj, da bi to preprečile. Delavski voditelji, ki so se pred izjavo Lloyd Georga v zbornici zglasili k njemu v deputacijo, so mu to tudi jasno povedali. In Lloyd George je v zbornici odločno povedal, da ne misli na vojaško ekspedicijo z britanskim moštvom. Represalije, ki bi jih Angleška edino mogla proti Rusiji udejstviti so te-le: blokada na morju, orožje in izdatna materijalna pomoč Poljski in pomoč armadi generala Wrangla. Te represalije je Lord Gerge tudi obljubil izvesti, če bi pogajanja v Minsku vsled ruske nepopustljivosti ne privedla do rešitve poljsko - ruskega konflikta.

Ni dvoma, da bi v slučaju zavezniškega nastopa proti Rusiji izbruhnil v Evropi splošen vojni požar. Ruske čete, če bi se jim res posrečilo okupirati celo Poljsko, se seveda ne bi vstavile ob zapadni poljski meji, ampak bi se s silo pognale čez Evropo. Trockij ni mož, ki ne bi pobral zavezniške rokavice. Anglija bi se zapletla, kljub vsej svoji previdnosti, v nevaren konflikt. Britanska javnost si je precej na jasnem glede tega, da bi morali aktivno vojno proti sovjetskim armadam voditi Angleži in Francozi sami. Mali narodi so izgubili v zaveznike vse zaupanje ter stoje pravzaprav s svojimi simpatijami na strani Rusije, četudi si sami nikakor ne žele boljševiškega režima. Anglija in Francija bi morali kršiti nevtralnost cele srednje Evrope, ki bi se gotovo branila dovoliti prevoz orožja in vojnega materijala. Moralni prestiž, ki si ga je antanta dosedaj vsaj na videz ohranila, bi se razbilnil kakor pena, kakor se je razbilnil moralni prestiž Nemčije takrat ko je pogazila Belgijo. Nihče ne more vedeti, kako bi se končal ta konflikt med vzhodom in zahodom. Od tega, tako so se odločili Rusi, je odvisen mir v Evropi. V rokah Ljenina in Trockega leži takorekoč usoda sveta.

Z vso napetostjo pričakujemo besede iz Minska.

lavstvo smatra za svojo dolžnost, sodelovati pri preprečenju nove svetovne vojne s tem, da zabrani vse transporte orožja in streliva skozi Švico. Zahteva takojšnjo ustanovitev obmejnih komisij, ki naj bi preiskovale mednarodne transporte.

SKLEPI ANGLEŠKEGA DELAVSTVA.

LDU Amsterdam, 18. avgusta. »Aligemeen Handelsblad« poroča iz Londona: Delavci so v svoji politiki izvršili preokret s sklepom, da v primeru vojne z Rusijo ne bodo proklamirali splošne stavke. Delovni odbor je sklenil, da se v tem primeru ustavijo samo obrati, ki so potrebni za vojevanje, da pa se v drugih obratih pripusti delo, da bi se narod ne oropal živil in drugih življenskih potrebščin.

ZAHTEVE HRVATSKIH JAVNIH NAMEŠČENCEV.

LDU. Zagreb, 19. avgusta. Včeraj se je vršilo tukaj burno in mnogoštevilno obiskano zborovanje javnih nameščencev, ki ga je sklicala zveza javnih nameščencev. Sprejeli so resolucijo, s katero zahtevajo sodelovanje pri izdelovanju uradniške pragmatike, pasivno volilno pravico za vse uradnike, razpis volitev v konstituanto, povišanje plač in železniške certifikate. Protestirajo proti podraženju živeža in železnice. Skupščina je manifestirala solidarno z organizacijami iz Slovenije in ostalih delov države.

AVSTRIJSKI KOMUNISTI SE NE UDELEŽE VOLITEV V PARLAMENT.

LDU Dunaj, 19. avgusta. Komunistična stranka Avstrije je izjavila danes v svojem glasilu, svoj sklep, da se ne bo udeležila volitev v narodno skupščino.

KRALJEV VITEZ.
Nadaljevanje na zadnji strani

KRVAVI SPOPADI V GORNJI ŠLEZIJI.

LDU Katovice, 18. avgusta. V nedeljo je bil prijavljen v Gleiwitzu francoski vojaški transport. Vsled izzivajočega obnašanja spremljevalnega moštva, je bilo prebivalstvo zelo razburjeno. Začele so se zbirati večje gruče in demonstranti so sklenili, da se v ponedeljek začne v Katovicah protestna stavka in da se demonstracije nadaljujejo. Ko se je ta sklep v ponedeljek izvršil, je bilo prebivalstvo sprva sicer zelo razburjeno, vendar pa še mirno. Naenkrat pa so Francozi brez potrebe nastopili z vso razpoložljivo silo ter je prišlo do silno krvavih bojev, v katerih je bilo ubitih 9 Francozov in 20 Nemcev. V torek so potem delavci zahtevali takojšnjo razorožitev. Francozi pa so to zahtevo odklonili. Ni še gotovo, ali se je razorožitev danes izvršila.

LDU Dunaj, 19. avgusta. Kakor poročajo listi, je francoska vlada poslala Nemčiji noto, v kateri zahteva, da se kaznujejo železničarji, ki so zadržali za Poljsko namenjeno vojno gradivo. Pruski minister za notranje posle je izrazil svoje obžalovanje nad tem dogodkom.

Po nadaljnih vesteh preti Nemčija z ostrimi prisilnimi naredbami zaradi krvavih dogodkov v Gornji Šleziji.

BORZA.

LDU Zagreb, 19. avgusta. Borza: Devize, vse vezane: Berlin 200—203, Italija 476—478, London 320, New York 91.50—93, Pariz 695—700, Praga 160—162, Švica 1520, Dunaj 40.40—40.45. Valute: ameriški dolarji 92—92.50, avstrijske krone 38—40, carski rubiji 135—136, francoski franki 660—670, napoleondori 355—360, nemške marke 198—200, angleški funti 360, češkoslovaške krone 157—158.

Curih, 19. avgusta. (Izvirno poročilo.) Berlin 12.20—12.50, Milan 29, New York 66, Praga 16.50, Zagreb 6.50, Dunaj 2.80.

Dunaj, 19. avgusta. (Izvirno poročilo.) Zagreb 240—260, Praga 395—420, Varšava 88—98, češke krone 393—417, dinarji 975—1025.

Ne uničujte zanimanja za politiko!

Poleg neštetih materijalnih škod, ki nam jih dela neznosen političen položaj v narodnem predstavništvu so posebno kvarne slabe moralne posledice, ki jih mora imeti na prebivalstvo tak političen razvoj, kakor ga preživljamo mi. Poudarjalo se je, da izgubija prebivalstvo smisel za politiko, da celo predstoječe volitve v konstituanto ne tvorijo več predmet one pozornosti, kakor pred časom.

Vsakdo mora pritrditi, da je v tem velika škoda. Resnica je sicer, da bi zanimanje za politiko nazadovalo tudi v slučaju, ko bi bili takoj ali vsaj kmalu po osvobojenju in ujedinjenju šli v volitve. Zakaj gotovo je, da bi o tej mnogostranski krizi nobena stranka ne mogla izpolnjevati velikih obljub, ki bi jih bila prisiljena dajati volilcem vzpričo revolucijonarnega razpoloženja. Toda to politično iztreznenje, ki bi bilo nastopilo, bi moralo nujno voditi v jazo realne politike, trezne koncepcije in pospešenega dela, kar znači ravno bistvo napredka iz povojne psihoze.

Sedaj pa smo zastali takorekoč sredi prvega klanca. Stranke so se pred občinstvom razgalile do nazega. To se pravi, — še slabše. Občinstvo, ki zdolgočaseno vzklika svoj ilistrski: »Saj so vsi enakli« — ne loči in ne preiskuje, več kje so samo zrda osebna nasprotstva in mali sobični oziri in kje je nasprotje v načelih, ki onemogočuje sodelovanje. In to je zlo. Občinstvo se je polastila moreča apatija, da nič več ne zleda, kje so o politiki vrednote in kje ničle, kje nevarnost in kje spas. Vsled tega tudi več ne tehta in ne presoja in se vsled tega — tudi samo ne razvija.

Da leži v tem nevarnost za našo bodočo notranjo politiko, je jasno. Kajti če se ravno dobri, manj koritarski ljudje odvračajo od politike, je logično, da si bodo v strankah ravno slabši elementi pridobili veljave ter da bodo lahko pri tem v kalnem ribarili. Naša slovenska politika je posebno močno trpela na tem pojavu, a nikakor ne more biti naša želja, da bi zaprej tudi ostalo tako.

Zato mora biti želja vseh razsodnih ljudi, ki se zavedajo, da mora v politiki sodelovati sigherni državljan, da se sedanje stanje prekoprej konča. Kadar srečno prebolimo zadnjo krize vlade, izhajajoče iz sedanjega narodnega predstavništva, takrat si bomo oddahnili. Seveda v upanju, da pridemo potom volitev s sedanje mrtve točke v političnem položaju. Kadar bo naš novi parlament vršil koristno delo, ko nam bo ustvarjal ustavo, nam urejal finančna, agrarna in druga vprašanja, radi katerih trpimo, bo smisel za politiko brez dvoma naraščal. In slednje mora biti naša želja, ker leži bistvo demokratične, parlamentarne države ravno v tem, da sigherni državljan res sodeluje v političnem življenju. Da pa to dosežemo, je že zdaj potrebno, da občinstvo vzgajamo na to, zakar obstoja nujnost tudi danes, dasi je videti manj hvaležno.

Sovjetski pogoji za premirje s Poljsko.

Moskovski delegat je pismeno sporočil Lloyd Georgeju pogoje svoje vlade za premirje s Poljsko. Pogoji, ki jih je angleški premier prečital v zbornici se glase:

1. Poliska armada se skrči na letni kontingent 50.000 mož; poveljstvo in uprava armade ne smeta presegati 10.000 mož.

2. Demobilizacija se mora izvršiti tekom 1 meseca.

3. Vse orožje, ki ni potrebno za opremo omenjenega število armade se mora izročiti sovjetski Rusiji in Ukrajini.

4. Vsa vojna industrija se demobilizira.

5. Iz inozemstva ne smejo prihajati ne čete, ne vojni materijal.

6. Poliska demarkacijska linija poteka od Volkoviska čez Bjelostok do Grajeva; ta demarkacija pa ne sme ovirati ruskega trgovskega tranzita do Baltskega morja.

7. Družine poliskih državljanov, ki so padli v vojni, bili ranjeni ali postali invalidi, morajo dobiti v last brezplačno zemljo.

Zato pa:

1. Obenem s poljsko demobilizacijo se umaknejo ruske in ukrajinske čete s poljske fronte.

2. Število ruskih čet na ruski meji se znatno zniža, in sicer po medsebojnem dogovoru.

3. Za premirje obvelja črta »status quo«, oziroma črta kakor jo je označil v svoji noti Lord Curzon of Kedleston 20. julija t. l. (Lord Curzon of Kedleston ni določil nikake ostre meje med Rusijo in Poljsko. V svoji omenjeni noti se je o tej meji samo splošno in takole izrazil: »Meja med Rusijo in Poljsko bi morala potekati v kolikor je to mogoče tako, kakor želi tamošnje prebivalstvo.« Op. ured.) Poljska armada se mora umakniti 50 vrst daleč od te linije, tako nastali pas je nevtralen.

4. Končna meja neodvisne poljske države bi bila v glavnem identična z linijo kakor jo je naznačil Lord Curzon v noti z dne 20. julija, razentega pa dobi Poljska na vzhodu še nekaj ozemlja v okolici bjelostoški in holmski.

Položaj v Ukrajini.

Ukrajinski zunanji minister Nikovsky, ki je dospel v petek iz Kijeva na Dunaj, je na vprašanja nekaterih dunajskih žurnalistov izjavil, da odgovarjajo resnici vesti, ki poročajo o vstaji v Ukrajini. Ukrajinski narod, posebno kmetsko prebivalstvo je tekom revolucije izvršilo je izmerno delo kulturne in ekonomske ohrane pred rusko invazijo in je nacijonalno tako samozavestno, Boljševiški sistem se vzdržuje v Ukrajini samo z nasiljem: tudi v Rusiji se opira le na armado, ki pa zopet stoji ponajveč vsled tega, ker sili splošna lakota ljudi, da pristopajo k armadi, ker le vojaki dobivajo zadostno in polno prehrano v Rusiji. Sovjetska Rusija se mnogo boji boji svojih notranjih, kot pa zunanjih sovražnikov, in je-ta okoliščina določuje smernice njenega postopanja v vprašanju vojne ali miru z Evropo.

V zadnjih bojih zajeti rdeči gardisti pripovedujejo, da se razvnema v Ukrajini vedno silnejši boj med uporniki in sovjetskimi četami. 7. t. m. je baje komandant upornikov Mordalewicz, ki obvlada s svojimi četami ves kijevski okraj, pridrl v samo mesto in se je sovjetskim četam še-le poljutem boju posrečilo vreči ga zopet nazaj v okoliške vasi. Pri tem vpadu se je jasno pokazalo, da velik del kijevskega prebivalstva z uporniki simpatizira in jim po možnosti nudi pomoč. Vsled tega je sovjetska vlada naložila kijevskemu prebivalstvu težke kontribucije in podvojila garnizijo v mestu. Čete upornikov vodi dobro organiziran zbor ukrajinskih oficirjev. Zveza med Odeso in Kijevom je pretrgana.

Kot je razvidno iz teh vesti in iz poročil, ki prihajajo zadnje dni s poljskega bojišča, stanje sovjetske Rusije ni tako sijajno, kakor so si mislili nekateri pod vtisom zmag rdeče armade. Danes se še nikakor ne da reči, bo-li zmagoviti pohod boljševiške vojske proti Varšavi končal z uspehom ali ne. Rusija, ki je na znotraj gospodarsko v slabem staniu, ima največje težave s preskrbo svoje armade s potrebno municijo in živežem. Seveda je njeno stališče jako olajšalo postopanje mednarodnega proletarijata, ki striktno odklanja vsako pomoč poljski ali Wranglovi armadi, vsled česar tudi tem nedostaja vojnih sredstev. In to je edino, kar si moremo danes z ozirom na svetovni gospodarski položaj želeti — ker nedostatek municije in živil pomenja konec vsake vojne in mi lahko upamo, da že enkrat pride do svetovnega miru, ki bo omogočil konsolidacijo svetovnega položaja.

Ivan Deržič:

Polom na železnicah.

(Konec.)

Ker ministrstvo saobračaja ni organizirano strokovno, je posledica, da so carinske korifeje v glavni direkciji carine v Beogradu popolnoma nekontrolirane. Carina služi denar, pravijo, zakon je zakon. Dobro! En primer: v delavnici v Mariboru je reparatura državnoželezniškega stroja gotova, manjka samo še nekaj, kar pri nas nimamo, namreč gumijevi obročki. Ti leže v Splitu in carinski strokovnjaki ne pripuste uvoza, ker je to blago »luksus«. Krivda ne zadene carine, krivda zadene v prvi vrsti ministrstvo saobračaja, ki ima želez. v rokah in pripusti, da določajo način zacarinjenja itd. na želez. ljudje, ki vedo samo to, da ima železniški stroj kolesa in piščalko! Carinski postopak so izdelali carinski organi na podlagi predpotopnih predpisov za železnice in ministrstvo saobračaja je molčalo! Oporekanja, da to ni res, jaz za svojo osebo ne morem priznati, izgovori so ničevi! Carina zasluži v Mariboru mesečno približno 15 milijonov — a s svojim delom naredi državi in narodu škode najmanj 50 milijonov. To bi lahko dokazali železniški strokovnjaki iz ministrstva saobračaja, ako bi imeli volio in čas. Manjka pa vsega in posledice: popolnoma upropaščeno notranje gospodarstvo v državi!

Železnice se morajo obratovati iz dohodkov, to je maksima naših ministrov. Ti ljudje so najboljši izmed najboljših! Tužna nam majka! Vse države dajejo z obema rokama, samo, da vzdrže obrat na železnicah! Pri nas pa povišujejo premog, železniške tarife, poleg tega pa plačujejo prekupčevalcem uprav horentne cene za materijal, ki je na železnicah potreben. Ministra se prepirata za denar! Od 1. junija 1920 imamo novo budžetno leto. Ali je bil budžet ministrstva saobračaja sprejet in na podlagi česa je bil ustavljen? Narodni predstavniki molče! In če vprašate železničarja? Ta po prevratu ni dobil niti krpe, vzlic temu, da vsem nižjim nastavljencem po zakonu pritiče službena obleka! Avstrija, baje bankerotna, da svojim uslužbencem obleko redno — mi imamo ministre, da žongliraio z izvoznicami! Frekvenca osebnih vlakov je zadnje mesece grozovito padla. Tovorni promet je minimalen — gospoda, zvišajte tarife še za par sto odstotkov in potem se bodeto vozili po blaženi Jugoslaviji samo še razni ministri, aktivni in na razpoloženju, in njih pomočniki — tudi oni na »bolovanju«, seveda v salonskih vozovih!

Gotove kroge zelo vznemirja grozovita krivica, da se je delokrog inšpektorata v Ljubljani zmanjšal. Spoštujem g. Janko Jovana, a bojim se, da dobljene informacije niso popolnoma pravilne, ker vsaj po izvajanjih sklepam na informatorja. Včasih človeka glava boli, pravijo pri nas na Slovenskem, in to se navadno takrat zgodi, ako mora dotično juho, ki jo je sam skuhal, tudi sam pojesti. Radi tega bi javno apeliral na g. J. Jovana, da skuša doseči enketo vseh državno- in privatno-železniških direkcij pod predsedstvom g. ministra saobračaja, da se temeljito naše železniško vprašanje pretrese in se začrtajo smeri za bodočnost. Uverjen sem, da bode ta enketa odpravila anarhijo glede carine in razdelevanja voz. Pripominjam pa, da so do sedaj na Hrvatskem bili najhujši pristaši načela, da so preišli avstrijiski »dunjoni« na hrvatskih železnicah izključno last Hrvatov, skoraj vsi izraziti bojevniki Narodnega kluba in parlamentarne zajednice, ki so se tudi krčevito branili invazije »slovenačkih železničara«.

Beležke.

Grška požrešnost.

Zelo poceni so prišli Grki do svoje današnje razsežnosti in slovanske Tracije. Toda vse to jim še ne zadošča. Pariška konferenca je prepustila Bolgarom v Traciji par krajev, Mustavlijski in Kirdžalijski, kjer je domovina svetovnoznanega ksantijskega tobaka. Grška požrešnost gre tako daleč, da zahteva zase i ta dva kraja — iz strategičnih ozirov. Zajci in strategični oziri, ta je res lepa. Pri tem pa ščujejo Grki na vseh straneh proti Bolgariji, češ, da ogroža mir na Balkanu in hočejo v to ščuvanje zaplesti tudi Jugoslavijo pripovedujoč po svojem ministru Politisu, da bodo Srbi (!) nastopili, če bi se Bolgarija vmešavala v traške zadeve. Mi mislimo, da Jugoslaviji ni dosti mar, kaj napravi Bolgarija z Grki, in da Grkom jugoslovanski volak ne bo hodil po tobak, ker naš ideal je končna združitev vseh južnih Slovanov, ne pa podžiganje strasti v korist grških požrešnih lisjakov.

Jugoslavija.

Seja ministrskega sveta.

LDU Beograd, 19. avgusta. Včeraj je bila od 17. do 19. seja ministrskega sveta, na kateri se je razpravljalo o zasedbi poverjeniških mest v pokrajinskih vladah kakor tudi o najnovejšem vpadu arnavtskih čolp v južno-zapadno ozemlje.

Naloge narodnega predstavništva.

LDU. Beograd, 18. avgusta. Na prvi seji narodnega predstavništva bi se imel sprejeti v najkrajšem roku novi volilni red. Narodno predstavništvo bo obstalo do izvedbe volitev kot vrhovna kontrola vlade.

Regent o češko - jugoslovanski zvezi.

LDU. Zagreb, 18. avgusta. »Novosti« poročajo iz Beograda, da je bil ministrski predsednik dr. Vesnič včeraj na dvoru ter ob tej priliki regentu poročal o sklenjeni zvezi med Češkoslovaško in Jugoslavijo, pri čemer je poudarjal veliko važnost te zveze z ozirom na politični in gospodarski razvoj obeh držav. Regent je čestital ministrskemu predsedniku na tem uspehu ter se zahvalil vsem članom vlade za uspešno delo. Avdijenca je trajala dalje časa ter je bila zelo prisrčna.

Redukcija državnih štipendistov.

LDU. Beograd, 18. avgusta. Ministrstvi za prosveto in narodno zdravje sta preko svojih prosvetnih delegatov izvršili definitivno redukcijo državnih štipendistov. Štipendije so odvzete vsem onim, ki niso položili pravočasno izpitov ali pa so jih položili z neuspehom. Razen tega so odvzete štipendije onim, katerih očetje plačujejo nad 150 dinarjev neposrednega davka.

Načrt za ureditev plač vpokojenih učiteljev.

LDU. Beograd, 18. avgusta. Izdeluje se načrt zakona o ureditvi plač vpokojenih učiteljev, vdov in otrok umrlih in padlih učiteljev. Za podlago bo služil novi učiteljski zakon.

Za preosnovo učiteljišč.

LDU. Beograd, 18. avgusta. V ministrstvu za prosveto se izdeluje obširen načrt za preosnovo naših učiteljišč.

*

Za našega poslanika v Budimpešti je imenovan Milan Milojevič, dosedanji poslanik v Haagu. Novi budimpeštanski poslanik je že odpotoval na svoje mesto.

Odpuščeni nezadovoljneži. Vojni minister je sprejel ostavko vseh onih mladih častnikov, ki so protestirali radi svojega zapostavljenja z ozirom na napredovanje častnikov iz bivše avstro-ogrske vojske.

Razna poročila.

Češki list o češkojugoslovanski zvezi.

LDU Praga, 19. avgusta. Večerna izdaja »Narodnih Listov« pozdravlja sporazum z Jugoslavijo kot korak, katerega potrebo je češkoslovaški narod že davno čutil. Prijateljstvo z Jugoslavijo je kljub vsem diplomatskim špekulacijam čisto dejstvo in naravni fakt, ki ne potrebuje nobenega utemeljevanja, ker je prijateljstvo sorodstva. Naša diplomacija sklepa zvezo z bratskim narodom, s katerim čutimo simpatije v toliko meri, kakor z nobenim drugim. Obe državi sta napram ostalemu svetu v sličnem položaju: Obe imata iste interese, da se mirovna pogodba izvede redno. Zveza ima namen, v prvi vrsti zagotoviti izvedbo trianonske pogodbe in poudarja posebno ekspanzijo in sovražnost Madžarske. Zvezo je smatrati v prvi vrsti kot vojaško in obrambeno konvencijo. Mala antanta naših držav ima velik pomen za konsolidacijo osrednje Evrope ter lahko za brani stremljenja po donavski federaciji. Glede rusko-poljskega konflikta je stališče obeh držav enako. Sporazum ne odgovarja samo zahtevam obeh držav, temveč tudi potrebi človeštva.

Min. predsednik Tusar se vrnil v Prago.

Beograd, 19. avgusta. »Politika« prinaša brzojavko z Dunaja, da se je češko slovaški ministrski preds. Tusar vrnil v svojega sestanka z italijanskim ministrskim predsednikom grofom Sforzo v Benetkah. Na Dunaju je min. predsednik Tusar posetil avstrijskega državnega tajnika dr. Rennerja, s katerim se je dalje časa razgovarjal. Min. predsednik Tusar se je nato vrnil v Prago.

Trocki o položaju Rusije.

LDU. Moskva, 18. avgusta. Dne 16. avgusta je poročal Trocki na seji moskovskega sovjeta o položaju na poljski in južni fronti, ki ga označuje kot izredno povoljnega. Najvažnejše operacije so se posrečile sijajno. Krajevni uspehi Poljakov pri Varšavi nikakor ne izpreminjajo splošnega položaja. Protiodredbe so v teku.

Amerika ne more pomagati Poljski.

LDU Washington, 18. avgusta. Državni tajnik Colby je zagotavljal poljskemu odposlanstvu, ki je dospelo k njemu, da goje Združene države simpatije za Poljsko, ter je izrazil svoje obžalovanje, da vsled upiranja senata glede podpisanja mirovne pogodbe Združene države ne morejo ponudita Poljski zaželjeno pomoč.

Avstrijska študijska komisija za Rusijo.

LDU Dunaj, 19. avgusta. Kakor poroča »Arbeiter Zeitung«, je državni delavski svet, ki je, kakor znano, sklenil, imenovati komisijo, ki naj dovrši priprave za odpošiljatev študijske komisije državnega delavskega sveta v Rusijo prejel nastopno brezžično brzojavko Čičerina: Ruska sovjetska vlada ni nasprotna prihodu delegacije nemško-avstrijskega delavskega sveta, ako člani te delegacije ne bodo v zvezi s kakšnimi elementi, ki bi bili sovražni sovjetski Rusiji.

Francosko-madžarske pogodbe ni!

LDU Praga, 16. avgusta. Spričo vesti, ki so razširjene v Pragi, da se je sklenila francosko-madžarska pogodba, je francoski poslanik izrecno zatrdil čehoslovaški vladi, da so te vesti izmišljene.

Romunski parlament sprejel mirovno pogodbo z Madžarsko.

LDU Bukarešta, 17. avgusta. Senat je sprejel zakonski načrt o ratifikaciji mirovne pogodbe z Madžarsko.

Dechanel zopet prevzame predsedniške posle.

LDU. Pariz, 17. avgusta. Kakor poroča »Intransigent«, je predsednik Dechanel v pogovoru izjavil, da se bo koncem avgusta vrnil v Elysee in potem zopet prevzel svoje posle.

Javni uradi v Smirni izročeni Grkom.

LDU. Pariz, 17. avgusta. Kakor poroča Temps i Smirne, so bili izročeni javni uradi grškim oblastvom brez posebnih dogodkov. Mohamedanske verske sodnike so pustili v uradih. Z ozirom na občutljivost otomanskih državljanov, so opustili vsako manifestacijo.

Boji v Perziji.

LDU. London, 17. avgusta. Iz Teherana poročajo s pristojnega mesta, da so angleške čete med Mendjilom in Kasvinom prišle v stik z boljševiškimi četami. Pri Esinilabodu, kjer so se rdeče čete zakopale v višini 1900 m,, so bile po šesturnem boju premagane in so morale postojanke zapustiti. Boj se še nadaljuje.

*

Izseljevanje severnih Slovanov. Nizozemski listi poročajo iz Roterdama, da prihajajo tja vsak dan gruče izseljencev po večini Čehov, Slovakov in Poljakov. Njih število stalno raste, v zadnjih dneh se giblje med 70-100. To je vsekako žalosten pojav ali bolje rečeno bolezen današnje dobe. Najmanj povoda za izseljevanje imamo na vsak način Slovani, ki imamo toliko in tako bogatih dežel, a vendar silijo v tujino, zaslepljeni!

Generalni štab ruske armade se nahaja v Bjelostoku. Tja je odpotoval tudi Trocki.

Angleške čete v Nemčiji. Angleški državni tajnik za vojno Churchill je podal v zbornici poročilo o stanju angleške okupacijske armade v Nemčiji. Število čet znaša 13.360 mož. Te čete so v glavnem razvrščene blizu Kölna. Mesečni stroški za vzdrževanje te okupacijske armade znašajo 300.000 funtov.

Francosko vojno poveljstvo v Siriji je spremenilo celo deželo v vojaški tabor. V Siriji je sedaj 80 francoskih bataljonov. Prebivalstvo se francoski okupaciji precej upira. Ponekod so domačini z orožjem napadli francoske garnizije iz ogorčenja vsled postopanja okupacijskih čet proti ženskemu spolu.

Francosko-flamski spor v Belgiji. Flamska parlamentarna skupina v Belgiji zahteva, da se vseučilišče v Gentu preustroji v flamsko narodno vseučilišče. Temu se upira belgijsko-francoska javnost. Vsled flamskih zahtev bi utegnila izbruhniti v ministrstvu, ki je sestavljeno iz obeh narodnosti, kriza.

Zarota v Atenah. V Atenah so odkrili protidržavno zaroto. Aretiranih je mnogo oseb. Ob priliki nastopa policije je bil ustreljen sin bivšega ministra Dragumisa.

Gospodarstvo.

Borza.

LDU Beograd, 18. avgusta. 20 dinarjev v zlatu 24.10-24.15, angleški funti 85.50-francoski franki 170-171.50, dolarji 22.70-22.90, italijanske lire 117-120, nemške marke 49.25-49.45, češkoslovaške krone 41-41.50, avstrijske krone 10.50-11.

LDU Dunaj, 18. avgusta. Nemške marke 495.50, švicarski franki 3500, francoski franki 1625, italijanske lire 1125, angleški funti 760, ameriški dolarji 220.

Trgovska pogodba z Avstrijo ostane v veljavi.

LDU Beograd, 17. avgusta. Ker je avstrijska vlada poslala naši vladi potrebni denar, ne bomo ukinili trgovske pogodbe z Avstrijo.

Švicarska trgovska pogajanja z Jugoslavijo.

LDU Beograd, 17. avgusta. V Beograd so došli švicarski delegati, ki se bodo pogajali z našo vlado o trgovinski pogodbi med Švico in Jugoslavijo.

Mednarodni kongres poljedelcev.

LDU Amsterdam, 17. avgusta. Tu je bil otvorjen mednarodni kongres poljedelskih delavcev. Zastopane so bile Anglija, Škotska, Nemčija, Švedska, Avstrija, Bolgarija, Italija in Holandija. Francozi radi finančnih težkoč niso prišli. Tudi Čehov in Poljakov ni bilo. Skupno je bilo zastopanih na kongresu 2,103.835 poljedelskih delavcev, med njimi 750.000 Nemcev. Resolucija proti vojni je bila soglasno sprejeta. Na to je sklenil kongres načelne smeri mednarodne zveze poljedelskih delavcev.

Prepovedan uvoz in izvoz predvojnih in vojnih posojil. Finančni minister je s posebnim razpisom prepovedal uvoz obveznic predvojnih in vojnih posojil bivše Avstrije in Ogrske, na teritorij naše kraljevine. Prav tako je prepovedal izvoz obveznic predvojnih posojil bivše Avstrije in Ogrske iz ozemlja naše države. Prepoved velja do nadaljne naredbe: kdor bi zastopal temu ukazu nasprotno, se mu zaplenijo obveznice, z zasačenimi osebami pa se bo postopalo kot s tihotapci.

Dnevne vesti.

— **Na naslov vojaških krogov.** Iz Splita in drugih garnizij na jugu nam poročajo naši vojaki skoro neverjetne stvari. Človek bi mislil, da se vračajo časi pobesnelega habsburškega militarizma, ko je bil vojak živina, s katero je mogel vsak početi, kar je hotel. Skrajni čas je, da višje vojaške oblasti pouče podrejena povelstva, kako je treba ravnati z moštvom. Tukaj naj izdajajo vojni minister in njegovi generali okrožnice in navodila o pedagogičnem postopanju. Veliko bolj potrebne in umestne bodo, kakor pa ona o katoličanih, ki je vzbudila toliko prahu. Res je, mnogo so škodovali naši narodni in državni ideji nekateri starokopitni in ozkosrčni župniki, a neprimerno večjo škodo povzročajo oni, hvala bogu redki, nezmožni, omejeni in zakrnjeni oficirji, ki šikanirajo in mučijo podrejene vojake. Da bo njihove slave kmalu konec, zato bo že poskrbljeno, kakor hitro pride čas zato.

— **Prazna nagrada.** V Čedadu se je osnoval odbor z nalogo, da nabira prispevke za spomenik 400 za Italijo padlih beneških Slovencev. Odboru načeljujeta duhovnika Hvalica in Puvon. Kakor poročajo, so nabrali že precej darov. Italijanski listi pišejo k temu, da so se borili beneški Slovenci z veliko požrtvovalnostjo za Italijo, in jih imenujejo sinove italijanske Slavije (Slavja italiana). Po našem mnenju bi bilo umestneje, da namesto spomenika padlim beneškim Slovencem daje raiše živim več narodnih pravic.

— **100-odstotno zvišanje draginjskih doklad državnim nameščencem je sklenil ministrski svet** — pa nikar ne mislite, da v Beogradu — ampak v — Pragi. O bednem stanju jugoslovanskega uradništva se je že toliko govorilo in pisalo, da je o tem vsaka beseda odveč. Ali vkljub vsem našim tožbam in prošnjam se naše vlade ne zanimajo za nas in tako delajo s polno paro, da bodo jugoslovanska tla pripravljena za boljševiške, ki se nam bolj bližajo od dne do dne.

— **Ministrski svet je dovolil**, da smejo posamezni potniki vzeti s seboj pri prestopu državnih mej do 1000 dinarjev v dinarskih ali kronsko dinarskih novčanicah. Ta svota se ne računa v svoto zdrave valute, ki jo je smel vsak potnik vzeti s seboj iz naše države na podlagi sklepa vlade.

— **Emil Adamič**, skladatelj neštetih zborov, ki jih z veseljem prepevajo naša pevska društva, se je po šestih letih včeraj vrnil iz ruskega vjetništva v domovino. — Srčno pozdravljen!

— **Čez šest dolgih let** stopil sem zopet na tlo svoje svobodne domovine in prvi, ki me je prisrčno pozdravil na domači zemlji, je bil Oskar Deo s svojo družino in njegov mogočni moški zbor. Globoko se zahvaljujem njemu z družino in njegovemu zboru za gostoljubni sprejem in za najlepše darilo ob moji vrnitvi v Jugoslavijo: za prekrasno slovensko pesem. — Emil Adamič.

— **Tisoč-lirski bankovci.** Kakor poročajo iz Milana so našli pri tamošnji podružnici italijanske banke preko dvaiset komadov dobro ponarejenih tisočlirskih bankovcev. Razlika med pravimi in nepravimi bankovci obstoji v tem, da sta oni dve ležeči ženski v medaljončku na zadnji strani pri napačnih bankovcih ravnotako črtasti kakor medaljonček sam in se konča njih telo z enim samim udom. Ponarejeni bankovci imajo na sprednji in zadnji strani tiskan ministrski odlok od 23. marca 1912. (decreto ministeriale 23. marco 1912).

— **Sestanek predsedstva Narodnega Sveta za neosvobojeno domovino in poslancev iz zasedenega ozemlja** se vrši v Zagrebu v soboto 21. t. m. zvečer ob 9. v Trgovskem domu. Udeleženci iz Ljubljane odpotujejo ob 10. uri 41 minut, so ob 12. uri v Zidanem mostu, odkoder se odpeljejo ob 13. uri 10 minut in dospejo ob 15. uri 38 minut v Zagreb.

— **Poštni inženirji.** Ministrstvo za pošto in brzojav potrebuje mlajših strojnih in električnih inženirjev za tehniška opravila pri ministrstvu samem in pri ravnateljstvih v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Cetinju, Nišu, Sarajevu, Skoplju, Splitu in Velikem Bečkereku. Pogoji za sprejem so 1. da so dokončali tehniške nauke doma ali pa drugod, 2. da so državljani kraljevine SHS, 3. da so odslužili vojake. — Začetne plače bodo imeli 3000 dinarjev na leto, starejšim pa se bo določila plača po službenih letih ali pa po letih prakse. Poleg plače jim gre doklada, ki jo imajo vsi državni uradniki in njihove družine. Sprejeti inženirji se bodo poslali za nekaj časa v tujino, da se izpopolnijo v svoji stroki. — Prošnje po predpisu kolkovane in opremljene z vsemi listinami naj se pošljejo ministrstvu za pošto in brzojav v Beograd.

— **Južna železnica.** Osebe, ki žele vstopiti kot delavci v železniško službo, naj ne vlagajo tozadevnih prošenj pri obratnem ravnateljstvu v Ljubljani, temveč naravnost pri načelnikih onih službenih mest, kjer bi radi nastopili službo. Pripominjamo, da je stalež delavcev poln in se za sedaj novih delavcev ne sprejema.

— **Ljubljanska prisilna delavnica se odpravi.** Deželna vlada za Slovenijo je sklenila razpustiti ljubljansko prisilno delavnico in obsojene prisiljence odkazati občinam. Vzgojevališče se prestavi v Kočevje in ostane pod vodstvom dosedanjega ravnateljstva.

— **Odlikovanja.** Naš poslanik v Pragi Ivan Hribar je odlikovan z redom sv. Save I. razreda. — **Regent Aleksander je odlikoval češkoslovaškega poslanika na našem dvoru dr. Kalino z redom sv. Save I.** razreda. Ravnotako so odlikovani ostali člani češkoslovaškega poslaništva v Beogradu, nadalje več uradnikov v češkoslovaškem ministrstvu za zunanje zadeve.

— **30 letnico mature** so obhajali 17. t. m. v Št. Lenartu v Slov. gor. vsi še živeči abiturijenti novomeške gimnazije z leta 1890, in sicer: minister na razpoloženju dr. Fr. Jankovič, dvorni svetnik Vinko Stergar, sanitetni referent za Slovenijo in Istro dr. Demeter Bleiweiss-Trsteniški, okrožni zdravnik v Domžalah dr. Matija Hočevar, šentlenartski dekan Jožef Janžekovič, kopanjski župnik Fran Žužek, župnik v Boh. Bistrici Andrej Krajec in vojni kurat v Mariboru Ernest Terstenjak.

— **Jesensko porotno zasedanje.** Dne 30. avgusta prične pred ljubljanskim porotnim sodiščem jesenske porotne razprave. Program tem porotnim razpravam tvori jo skoro izključno le tatvine. Porotno zasedanje bo trajalo jako dolgo, skoro gotovo 14. dni. Na porotno klop pride okoli 50 tatov, ki so tvorili večje ali manjše tatinske družbe. Pred poroto prideta tudi španjolska žida Pappo Avram in Alkadoy Izidor iz Sarajeva, ker sta pri vnočevanju čeka ogoljufala Jadransko banko za skoro pol milijona kron. Oba sta sedaj na prostem, ker sta založila veliko kavcijo.

— **Razpisano je odpravniško mesto** pri poštnem uradu Sv. Jakob v Slovenskih goricah. Rok za natečaj je 14 dni.

— **Dobava bajc.** Urad za pospeševanje obrti ima fine bajce kakor n. pr. Nigrosin, Tartrazin, Körnerbeize itd. za mizarje na razpolago. Interesenti - obrtniki naj pridejo osebno v pisarno Urada za pospeševanje obrti, Dunajska cesta 22. od 8.—12. dopoldne ponje.

— **Koroški dan v Rogaški Slatini**, ki ga je priredil koroški odbor s sodelovanjem ravnateljstva in jugoslovanskih dam, je bil jako dobro obiskan in je prinesel okoli 12.000 kron za koroški plebiscit. Goste so se jako zanimali za razstavljeni nemški agitacijski materijal in marsikdo izmed njih je šele sedaj uvidel resnost koroškega vprašanja. Prirediteljem vse priznanje!

— **Krašček Andrej** iz Ložic pri Plavah (zasedeno ozemlje) rojen 1888, ki je bil v ruskem vjetništvu in ki se mudi sedaj menda v Jugoslaviji, naj se nikamor ne vrne v zasedeno ozemlje iz političnih ozirov. Čimprej mogoče naj se zglasi pri Koniču v Škofji Loki ali pa pri Perfeti Valentinu, železničarju, sedaj v Podroščici na Koroškem. Tudi za denar naj piše na ta naslov.

— **Splošno zaupanje uživa »Jugoslovanski kreditni zavod« v Ljubljani**, Marijin trg 8 in Wolfova ulica 1. Vsled solidnosti vodstva zavod lepo napreduje in je imel že samo letos nad 80 milijonov kron prometa ter ima že nad dva milijona jamstvene glavnice, kar je za mlad zavod vsekakor najboljše spričevalo. »Jugoslovanski kreditni zavod« ima tudi veliko ugodnost v tem, da se je ustanovil še le lani in nima nič vojnih posojil, ki bi ga obremenjevala. — Hranilne vloge in vloge na tekoči račun obrestuje po 4% ter zaračunava obresti zelo kulantno. Priporočamo vsem »Jugoslovanski kreditni zavod«.

Ljubljana.

— **Sokol I.** priredi svojo letošnjo javno telovadbo v sredo, 8. septembra. Bratska društva se opozarjajo na to prireditev. Natančnejši spored sledi! Zdravo! k

— **Slovensko zidarsko in tesarsko društvo v Ljubljani** priredi v nedeljo, dne 22. t. m. celodnevni izlet v Tucen pod Šmarno goro. Vsi člani in prijatelji društva se vabijo, da se tega izleta udeleže. Zbirališče ob polu 8. zjutraj pred magistratom. Odhod točno ob 8. uri. — Odbor.

— **Obtoženi mokarji.** Pred ljubljanskim okrajnim sodiščem v sobi štev. 28 se prične v ponedeljek ob 8. uri dopoldne senzacionalna kazenska razprava proti raznim velikim in malim trgovcem z žitom in moko. Obtoženih je 22 mokarjev raznih čednih manipulacij, s katerimi so »skrbeli« za prehrano ljudstva. Razpravljala se bo zlasti zadeva o mešanju moke z raznimi drugimi primesmi, kakor z grašico in grahovino.

— **Premeten pustolovec in goljuf.** Zadnje dni se je v Ljubljani pojavil zelo premeten pustolovec in goljuf, kateri si je za svoje žrtve izbral iz Amerike se vračajoče »amerikance«. Svoje žrtve lovi okoli glavnega kolodvora in v Kolodvorski ulici ter jim obljublja, da jim izmenja dolarje po višjem kurzu. V sredo ob 11. uri dopoldne sta prišla amerikanca Debeljak Anton in Peter Krže pred menjalnico v Kolodvorski ulici. Debeljak je v menjalnici izmenjal nekaj dolarjev. Krže pa se je še pomišljal, kar stopi k njima omenjeni zločinec ter ju vpraša: »Imata dolarje?« Na njuno pritrdilo nadaljuje: »Vem za boljšega kupca, ki jih kupi za višjo ceno. «Peter Krže se je dal sleparju pregovoriti ter sta mu oba sledila v Šolski drevored pred Mahrovo hišo. Tam jima je goljuf omenil, da kupec stanuje v tej hiši in da je najbolje, če njemu izročita dolarje. Krže je nato dal 180 dolarjev. Slepar je izginil v hiši, toda ni ga bilo več na izpregled. Brez sledu je izginil. Amerikanca sta ga eno uro zastonj čakala.

Maribor.

Stalna avtomobilna zveza je otvorjena med Mariborom in Prekmurjem. Avtomobili bodo vozili iz Maribora preko Radencev in Murske Sobote v Dolnjo Lendavo in nazaj. Prevažali bodo pošto in imeli poleg tega prostora za šest potnikov. Na ta način dobi Prekmurje toli potrebno novo zvezo s Slovenijo. Le žal, da niti od daleč ne bo mogla ustrezati najnujnejšim potrebam.

Člani razmejitvene komisije v Mariboru so se preselili iz hotela Meran v privat na stanovanja.

Vsaka posamezna delegacija razmejitvene komisije dobi svoj poseben avtomobil, da bo lažje in hitrejše vršila svoje delo.

Na naslov olepševalnega društva: Da ti pokrije tekoče izdatke, je vpeljalo Mariborsko olepševalno društvo vstopnino za promenadne koncerte, ki se vrše trikrat na teden. Prav, toda skrajna zanikrnost je, da društvo nastavlja k blagajnam dame, ki ne znajo ali pa morda nočejo na slovensko vprašanje slovensko odgovoriti. Sploh se opaža, da v Mariboru cvete nemškutarjenje vsaj tako, kot leta 1914. če ne celo še bolj. Kriva je temu predvsem brezbrižnost naših ljudi, ki še vedno smatrajo slovenščino za »drugi deželni jezik«.

Celje.

Koncert priredi v Celjskem mestnem gledališču 24. t. m. koncertna pevka ga. Iva Milojević, profesorica glasbene šole v Beogradu. Na sporedi so Griegove, Sain-Saensove, R. Straussove, srbske narodne pesmi in druge skladbe jugoslovanskih skladateljev. Pevko bo spremljal na klavirju njen soprog, glasbeni kritik in skladatelj g. Miloje Milojević. Predprodaja vstopnic za koncert v knjigarni Goričar & Leskovšek.

Tat. V noči od torka na sredo so aretirali gaberški orožniki Celjana Karla Mačka, ki se ne piše zastonj za Mačka. Maček je stikal po kleteh in je s posebnim pridom kradel smetano. V neki kleti pa mu je bilo smetane dovolj, in od tam je hotel odnesti lonec masti, da si ž njo pomasti brke. To pa se mu ni posrečilo. Bil je zasačen in odpeljan v zapore okrajnega sodišča.

Koroško.

Razmere v glasovalni coni A. Ni še dolgo, odkar je odprta demarkacijska črta med glasovalnima conama A in B, in že se vsak dan bolj uresničuje to, česar smo se najbolj bali in vsled česar smo bili odločno proti odprtju. Sestradano avstrijsko mestno prebivalstvo prihaja prosto v cono A in odnaša polne nahrbtnike. Toda ti vsaj plačajo, čeprav s slabim denarjem. najhuje je, da preplavljajo pokrajino kot roji kobilic temni elementi, ki kradejo po njivah zlasti krompir in nezrelo koruzo, po vrtovih pa razno sadje. Ponekod so njive in vrtovi takorekoč že popolnoma opustošeni. — Tako delajo ti neprostovoljno propagando na nas, kajti jasno je, da naš kmet, ki čuti vse to na svojem hrbtu, ne bo glasoval za Avstrijo, kjer bi imel vedno na vratu sestradano avstrijsko mestno prebivalstvo.

Št. Jakob v Rožu. Te dni je prišla na naš poštni urad preišnja odstavljena nemška poštna upravitelja in zahtevala, da jo pustijo zopet uradovati. Seveda je morala oditi, ne da bi kaj opravila. Radovedni smo, kedo jo je pripravil do tega koraka, ker sama od sebe gotovo ni prišla na to ideo.

Primorje.

Izgredi na trgu Edinost. 16. t. m. ob 10. uri zvečer je nastala pred barom »Italija« pravcata bitka. Tepli so se in se streljali tudi. Večje število članov »Zveze bojevnikov« (fašistov) je šlo mimo bara, kjer so se srečali s par mladimi socijalisti. Nekemu bojevniku se je zazdelo, da je spoznal med socijalisti mladeniča, ki je svoj čas pri sv. Jakobu pošteno natepel nekega fašista. Takoj je nastal vik in krik, padalo je po glavah in plečih, in prišlo je tudi do spopadov z revolverji. Ljudje v bližnjih kavarnah so s strahom zapustili lokale in bežali. Ker pretep le ni hotel končati, so prišli na mesto spopada stražniki, ki so napravili mir in pretepače aretirali. Da prepreči v bodočnosti zlorabo orožja, namerava sedaj tržaška kvestura odrediti strogo reviziio dosedaj izdanih orožnih listov. Zanaprej bodo vsi nosilci orožja ki bodo brez orožnega lista, aretirani.

Postojna. Civilni komisar v Postojni pašuje svojevoljno kakor kakšen turški paša. Pred kratkim smo ga prosili za dovoljenje, da si smemo ustanoviti Sokola, pa ni dovolil, čeprav tozadevno po nekaterih krajih neosvobojene domovine ne delajo nikakih ovir. Potne liste dovoljuje le, kadar je dobre volje. Kadar bi se imel vršiti kakšen koncert, vedno zavlačuje prireditev, češ da je treba prej prevesti pesmi na italijanski jezik. Možakar se poslužuje kot vohuna nekega domačega fanta, katerega pošilja vohunit v Jugoslavijo. Žalostno je, da se nahaja med našimi ljudmi še več takšnih izdajic, ki služijo Italijanom. Vse te si je treba zapomniti, da bomo z njimi obračunali, kadar pride naša osvoboditev.

Sport in turistika.

Propagandna plavalna tekma na Jadranskem morju se vrši 29. t. m. v Cirkvenici. Prijave so dopustne do 27. t. m. Program in podrobnosti v sobotnem »Sportu«.

Plavalna tekma za jugoslovansko prvenstvo se vrši 8. septembra v Karlovcu. Plavači iz Slovenije, ki se hočejo tekme udeležiti, naj se potom svojih klubov prijavijo na Sportno zvezo Ljubljana, Tourist office. Program v sobotnem »Sportu«.

Sokolstvo.

Ponovno opozarjamo vse, ki se udeleže zleta v Mariboru, da plačajo polovično vožno ceno le oni, ki imajo posebno legitimacijo od Sokolskega Saveza SHS. Legitimacije so bile razposlane na vsa društva, kamor se naj članstvo obrača.

Gledališče.

»Otroška tragedija« — »Don Pietro Caruso«. Pod pokroviteljstvom »Gospodarskega svetskega zvona« sta se vršili v sredo zvečer dve predstavi v dramskem gledališču. Videli smo Schönherrjevo »Otroško tragedijo« in Braccovo socijalno dramo »Don Pietro Caruso«; v obeh so nastopili trije lanski člani bivšega tržaškega slov. gledališča gdč. Gradišarjeva, gg. Kralj in Terčič. V »Otroški tragediji« je tekst nadkriljeval igro. Radi preplitkega izvajanja je prišlo delo do nepopolne veljave. Stil igre se je premalo skladal z miljejem, ki ga je v delu naslikal Schönherr. Od treh otrok, ki nastopajo, je najuspešnejše zadostil zahtevam drame g. Terčič, ki je glumil vlogo starejšega brata Janka, dočim je igra g. Kralja vplivala premalo iskreno. Neprimerno boljši je bil g. Kralj v Braccovem delu; uspeh — na njem mu je vredno čestitati! — gre tu na račun mirne igre, s katero se je uveljavljal od začetka do konca. — Občinstvo je gledališče napolnilo.

Književnost in umetnost.

Izšla je »Obnova-Njiva« 26. št. Vsebina: Dr. Milan Gavrilović: Ustavno pitanje. — Miodrag Ristić: Junaci dobrih borbi. — Smotra. Politička kronika: Deux ex machina. (J. D.) — Prosvjeta: Učitelji viših pučkih škola i njihova beriva. (S. T.) — Književni i umjetnički pregled: Anton Menger: Nova etika. (Čed. Mitrović.) — Kakvi sve prijevodi kod nas izlaze na svijet? (M. Strašek.) — Miloš Crnjanski: Priče o muškom. (Tomislav Prpić.) — Božidar Purić: Ljubavne svečanosti. (T.) — † Dr. Dragan Novosel. — Listak: Poslednje pismo Draganu Novoselu (Franjo Horvat-Kiš.)

Coloma — Poljanec: Kraljica mučenica. Zgodovinski roman. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena z draginjsko doklado vred broš. 30 K, vez. 42 K. Priporočamo!

Stjepan Jurić: Seljak i zemljiški posjet. Pred nekoliko dnevi je izšla brošura imenovanega gospodarskega strokovnjaka, ki razpravlja v važnih vprašanjih kmečke posesti. V tej brošuri je Jurić pričel mnoga važna vprašanja, ki so v zvezi z napredkom kmečkega stanu. Cena brošuri je 6 K in se naročnje pri Štampariji jugoslavenskega kompasa, Zagreb, Strossmajerova ul. 6. I. Priporočamo!

Pokrajinske vesti.

Brežice. Naše razmere v narodnostnem oziru postajajo že nevzdržljive. Naši nemčurji, ki znajo vsi prav dobro slovenski, govore vedno le nemški in ravno tako se tudi iz ust njihovih otrok nikdar ne sliši slovenska beseda. In Slovenci? Ni dovolj, da govorimo tudi mi v njihovi družbi v nemščini, da občujemo z njimi kot z najbolj odkritimi prijatelji, da v vsakem oziru nastopamo proti njim kar najlojalnejše in najtaktnejše, da celo svoje otroke pošiljamo k njim v vzgojo, ampak tudi medseboj uporabljamo večkrat nemščino kakor naš materin jezik. Smo li res tako naivni, da ne uvidimo, kako s takim postopanjem negujemo le gada na lastnih prsih. Spametuj mo se že vendar enkrat in zavedimo se, da smo svobodni državljani in ne več sužnji nemčurjevi

Rogaška Slatina. Odbor podružnice organizacije vojnih invalidov v Rogaški Slatini se iskreno zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je zadnja veselica v korist vojnim invalidom dobro uspela. Iskrena hvala!

Velenje. Velenjski odsek Šoštanjskega Sokola in Ciril-Metodova podružnica vabita k javni telovadbi oziroma ljudski veselici dne 22. t. m. ob treh popoldne na vrtu restavracije g. Raka v Velenju. Zveza s vlaki jako ugodna, ker vozi večerni vlak iz Velenja proti Celju šele ob 10. Bratje in sestre! Pridite z lepo udeležbo podkrepit snujoči se odsek prevažnega sokolskega društva v našem kraju pri njegovem prvem smelem vzletu.

Gornji grad. (Velika tatvina.) V prodajalni Kmetijske zadruge v Gornjem gradu je bil te dni po noči izvršen velikanski drzen vlom. Neznani vlomilci so skozi izložbeno okno vdrli v prodajalno ter odnesli velike zaloge manufakturnega blaga in perila v skupni vrednosti nad 70.000 K. Iz blagajne so pobrali 60 K. Blago so odpeljali na vozičku, ukradenem posestniki Antoniji Fišer. Poizvedbe po storilcih so bile doslej brezuspešne. Našli so samo voziček.

Braslovče. V četrtek 18. t. m. je umrl tukajšnji častni kanonik in dekan g. Jakob Hribernik. Pokojnik je bil dobra duša in pri občinstvu brez razlike strank splošno priljubljen. N. v m. p.!

Braslovče. Prireditev braslovškega Sokola, ki se je vršila v nedeljo 15. t. m., je izpadla v vsakem oziru zelo povoljno. Braslovški Sokol je ob tej priliki prvič po vojni javno nastopil. Pri nastopu so poleg domačih Sokolov sodelovali tudi člani celjskega, pizenskega, žalskega, šoštanjskega in vranskega Sokola. Udeležili pa so se prireditve tudi Sokoli iz Rečice ob Paki in iz Slovenjega Gradca. Mnogobrojno občinstvo je lepim izvajanjem Sokolov, Sokolic in naraščaja navdušeno pratrjevalo.

Radovljica. Naše okrajno glavarstvo je uradno pozvalo županstva, naj protestirajo proti znanim blejskim dogodkom. Župani so na to zapoved sklicali občinske odbore, ki so sestavili proteste, pri katerih se pa večinoma zelo dobro pozna, da so sklenjeni na zapoved oblasti in ne iz lastne volje. Tako se umetno dela javno mnenje!

Cerknica. V nedeljo, dne 8. t. m. so priredila vsa narodna društva v Cerknici vrtno veselico v prid Koroškim Slovencem. Občinstvo z trga in okolice, ki vidi od blizu zatiranje naših po Lahih zasužnjenih bratov, se je odzvalo povabilu polnoštevilno; tudi Novovaščanje so se odzvali. Gmotni uspeh je bil naravnost sijajen in presenetljiv. Odbor je poslal čistega dobička po 16.000 K na Narodni svet v Velikovcu. Da je bil tako lep uspeh, se imamo v prvi vrsti zahvaliti narodnemu ženstvu, zlasti gospem pri šotorih. Sploh se zahvaljujem: vsem sotrudnicam, sotrudnikom in občinstvu, ki so pripomogli k uspehu. — Vsa čast in hvala tudi gospodu Kopitarju, ki je dal brezplačno svoj vrt na razpolago.

Ribnica. Neznani potepuhi so po noči dne 13. t. m. vlomili v sobo posestnice Marjete Oražem v Ribnici št. 144 ter jf odnesli veliko perila in drage ženske obleke. Posestnica Oražem ima škode okoli 15.000 K. Tatovi so neznani.

Drobiž.

* **Sv. Jožef — patron proti boljševizmu.** Po »Observatore Romano« je postavil papež za patrona in branitelja pred škodo boljševizma in socijalizma sv. Jožefa. K litanijam pridejo sedaj še nove vrstice »od boljševikov in socijalistov vari nas o sv. Jožef«.

* **Kako so dosegli Španjci, da so padle cene čevljem.** Španec ljubi najbolj dve reči: eleganten klobuk in lepe čevlje. Ali teh dveh predmetov skupaj z dragocenim perilom in drugim so se polastili špekulantje kakor pri nas. Nedosežne cene so prisilile ljudi, da so segli po samopomoči. Začeli so nositi obutev iz preje. Državni uradniki so ustanovili konopno društvo, igralci in igralke, dame iz odličnih družin plemiči in preprosto ljudstvo, vse je začelo hoditi samo v konopljenih čevljih. Marsikateri klub je prepovedal svojim članom nositi drugačno, kakor konopljeno obutev. — In cene so takoj padle za 30 odstotkov.

M. Zévaco:

Kraljev vitez.

Zgodovinski roman.

(Dalje.)

Možiček v črnem plašču se je vzravnal in se priklonil nato še globlje, rekoč:

»Svetlost, Laffemas se vam ponuja nocoj, z dušo in telesom. Kaj mu odgovorite?«

»Velja,« je rekel Richelieu. »Vzamem te.«

Val temne radosti je udaril Laffemasu v čelo.

»Velja,« je povzel tudi on, »Izvolite se vrniti v svoj dvorec, gospodar. Jutri zjutraj boste vedeli, kako je ime ljubimcu gospodične Delorme.«

Richelieu je zaškrtal z zobmi.

»Ubijem ga!«

»Ne, svetlost,« je rekel Laffemas. »To je moje delo. Za vas je dosti, da ga obsodite na smrt. Ali ga obsodite?«

Luçonski škof je pomolčal, toda vihar ljubosumnosti je naglo zavladal nad glasom njegove vesti.

»Naj umre!« je odgovoril trdo in jasno.

»Dobro,« je rekel Laffemas. »Ljubimec Marionke Delorme pogine od moje roke — ali pa od tiste, ki jo izberem!«

S temi besedami je stopil v gostilno, dočim je Richelieu izginil v noč. Dve uri je ostal Laffemas pri »Velikem Henriku«: nato se je vrnil v svoj stan v Dauphinski ulici, tik nasproti Angoulêmskega dvorca.

Drugo jutro je prišel Laffemas navsezgodaj k »Trem vladarjem« ter se dal prijaviti markizu de Cinq-Mars. Razgovor mladega plemiča z vojunom je trajal samo par minut. Nato je zvihral markiz v hlev, skočil na konja in zdrevil proti Vaugirardski ulici. Njegov obraz je bil grd od sovraštva: hotel je polskati viteza Capestanga in ohladiti svoj gnev nad izdajstvom v njegovi krvi! Laffemas pa je hitel k Luçonskemu škofu, ki se je baš odpravljal k kraljici-materi na posvet. Mladi prelat — Richelieuju je bilo komaj dvaindvajset let, ko je dobil škofijo — je bil ves bled od prečute noči.

»Svetlost,« je dejal Laffemas, »potreba je, da izposlujete še danes naredbo po kateri zapade smrti vsak, kdorkoli ubije človeka v dvoboju?«

»Zakaj?«

Zato, ker utegne po mojih računih Cinq-Mars že danes ubiti viteza de Capestanga. Ako bo odlok pravočasno v veljavi, zapade markiz smrtni kazni, in pot do srca gospodične Delorme vam je prosta.«

»Meni ni do Cinq-Marsa!« je zarenčal Richelieu. »Gre mi za tistega, ki je snoči...«

»Saj to je vitez de Capestang, svetlost! Pustolovec je, šele pred nekaj dnevi je dospel v Pariz.«

Richelieu se je zdrznil. Laffemas pa, sklonjen v dve gubé, se je zlobno zarežal in končal:

»Cinq-Mars in Capestang tekmujeta za Marionko. Jaz poskrbim, da ubije Cinq-Mars Capestanga: vi, svetlost, pa gleite, da pogubite Cinq-Marsa z odlokom o dvojobojih!«

»Počakajva, da vidiva, kako se posreči tebi!« je dejal Richelieu.

XII.

Leonorine spletke.

Vrnimo se k hiši v Cassetski ulici, kamor smo videli stopiti maršala d' Ancre. Par trenotkov za njim se je pojavila Leonora na vogalu karmelitskega vrta. Šla je mimo hiše, ne da bi se ustavila: toda njen obraz je odseval divje sovraštvo.

»Tu jo ima skrito!« je zajhtela v globini srca. »Ljubi jo. Nič več ni dvoma, da jo ljubi. O, Concino, mari ne vidiš, kaj trpim in kako te obožujem?«

Na bližnjem križempotju je obstala in se ozrla, kakor bi čakala nekoga. Strašne misli so vrvele po njeni glavi.

»Ali pride?« je mrmrala, tresoč se krčevito. »Pošlji mi njo, santa Madonna, pa ti obljubim kipec od suhega zlata!«

Concini je stopil v hišo. V veži je stražil Nubijec herkulske postave. Črna, kakor bi bila izrezana iz ebenovine, mu je molela glava iz bele svilnate tunike, drugače pa je bil golorok in golonog. Ob pasu mu je visel oster, zakrivljen arabski meč.

»Ali je kdo prišel?« je vprašal Concini.

Črnec je zmajal z glavo.

»Povej, Belfegor: ali si mi vdan?«

Nubijec je pokleknil, prijel gospodarja za roko in jo poljubil.

»Da, gospod!« je dejal. Sam pri sebi pa je pristavil: »Skoro tako, kakor svoji gospe Leonori...«

Concini je krenil navzgor, po stopnicah, ki so bile obložene z debelimi preprogami. Bujno razkošje je vladalo v teh prostorih. Concini je bil potratil vse, kar so plačali kraljevi podložniki davkov v letu dni, da je mogel obdati svoja prešuštva s tako vešče preračunanim okvirjem. Zgoraj, v predsobi, je pazila ženska: maršal je šel molče mimo nje. Trepetal je. Naglo je odprl neka vrata in vstopil. Gizela je stala pred njim. Bila je bleda kakor mrlič, a mirna: v njenih očeh ni bilo niti strahu, niti izzivanja, niti ne zaničevanja.

Ni se genila. Toda držala ga je pod svojim pogledom. Stopal je proti nji, z negotovimi koraki, sigaje in režeč se od pohote. Gizela je bila podobna krotivki, ko gleda neustrašno na svojo zver. Concini je obstal. In zdajci je pobesil glavo, iztegnil roke proti nji ter izpregovoril z drhtečim glasom:

»Poslušajte me, da boste vedeli, kako vas ljubim! Ne prosim vas odpuščanja, ker sem vas ugrabil s silo in zvijačo. V ta namen bi bil zmožen še dosti hujših zvijač in stokrat griega nasilja... Ne, gleite raji, kaj vam ponujam. Mogočen sem dovolj, da lehko zahtevam od papeža razveljavljenje zakona, ki me veže z Leonoro. Bogat sem. Lehko si kupim v Italiji sam svojo kneževino. Ako bo stala ob moji strani žena, kakršna ste vi, sem zmožen uresničiti Machiavellijeve sanje, obnoviti dneve Cezarja Borgja in postati gospodar vse Italije! Za ženo vas snubim, Gizela. Ena sama vaša beseda mi je dovolj. Recite da, in svobodni ste, še to minuto. Recite, naj se odpravim postavljat prestol za vas: čez tri mesece pridete k svojemu zaročencu, Concinu Conciniju, vojvodi in knezu Ferrarskemu, ter sprejmete iz njegovih rok obenem s poročnim prstanom vojvodsko krono, ki jo upam kmalu zameniti s kraljevsko. To sem vam hotel povedati. Kaj mi odgovorite?«

(Dalje prih.)

Mali oglasi.

Proda se:

LEP, USNJEN KOVČEK

za popotnike se proda. Kje pove upravništvo »Jugoslavije«. 1522

FINI, NOV ČRN POVRŠNIK,

črn šesterzill, tri črne obleke, 1 angleška, se radi odhoda k vojakom po zelo nizki ceni proda. Površnik in šesterzill je za jesen in zimo. Potočnik, Šelenburgova 6. I. nadstropje. 1521

3 VELIKI SODI

iz hrastovega, kalanega, zelo močnega lesa, stari pet let, v katerih je bilo vino iz letnika 17 do danes, po 3 K 1 na prodaj. Sodi merijo: 1 meri 2700 l, 2 pa po 1900 l. Za dobiti so pri: Stanko Grivec, Ormož ob Dravi.

VELIKA OMARA ZA DEŽNIKE

se proda. Tvrdka Henrik Kenda, Mestni trg. 1519

ZELO LIČNO, NOVO KOPALNO SOBO

sestoječo iz: Ia emajlirane železne banje, stenske kopalne peči za plin z armaturo, emajlirane stenske umivalnice z 2 podporama, zbrušenega okroglega ogledala, stenske toaletne plošče z 2 podporama ter pripadajočih oprem. Vrednost kompletne sobe po dnevnih cenah 32.400 K. Ponudbe na: Remicov naslednik, Ptuj, Cankarjeva ul. 8. 1520

2 VELIKI LODEN-OBLEKI,

modra manjša — se proda Florjarska ulica 22, I. nadstropje. 1523

LEPO POSESTVO

se proda na Teznu št. 28. v Mariboru. 1527

SVOJO TRONADSTROPNO HIŠO

v Gradcu prodam ali zamenjam za enako v kateremkoli mestu v Jugoslaviji. Julijana Strowy, Bjelovar SHS. 1508

LAHKO KOČIJO

prodam ceno. Štefan Erman, Št. Vid št. 4. nad Ljubljano, 1514

2 RUJAVI, 12-14 LETNI KOBILI,

lepe postave, 16 palcev visoki, z popolno vprezno opravo, lovskim vozom in sanmi vred pod ugodno ceno vsled opustitve vozništva za takoj na prodaj. Falska elektrarna. 1512

RIBOLOVCI POZOR!

Dve čisto novi garnituri z mnogimi vabami in muhami za ribji lov se ceno prodasta. Poizve se pri R. Legat, Gosposvetska cesta 16. I. nads.

PLANINSKI SIR

razpošilja vsako množino po pošti in železnici Mijo Grobotek, Bohinjska Bistrica. 1447

Kupi se:

DESKE

smrekove, jelove, prvovrstne od 20, 25, 40 in 50 mm kupim par vagonov proti takojšnji dobavi. Ponudbe z navedbo cene na: A. Breznikar les. trg. Ljubljana sodna ul. 11. 1526

Službe:

DOBRO IZVEŽBANA KUHARICA

proti dobri plači se takoj sprejme v večjo trgovsko hišo. Naslov pove Upravništvo Jugoslavije. 1525

VEČJE INDUSTRIJSKO PODJETJE SPREJME TAKOJ GLAVNEGA KNJIGOVODJO.

Pogoj je, da je služboval že v večjih podjetjih in da ima trgovsko izobrazbo. Plača po dogovoru. Ponudbe sprejema dr. Ivan Permevc, odvetnik v Ptuju. 1531

VINIČAR!

Sprejme se takoj ali pa za pozneje en vinničar z najmanj 3. delavskimi močmi z dobrimi spričevali pod zelo ugodnimi pogoji, ker se nahaja pri vinogradu precej njiv in travnikov. Posestvo leži blizu mesta v zelo prijaznem kraju, ter blizu farne cerkve. Reflektantje se naj obrnejo na Dušan Kovačič, urar v Ormožu. 1522

PEKOVSKI POMOČNIK.

iz zasedenega ozemlja želi primerne službe na deželi na Slovenskem. Cenjene ponudbe prosim pod št. 1515 na upravo lista.

Razno:

STANOVANJE S HRANO

za trgovskega učenca v boljši rodbini od 20. avgusta naprej išče boljša rodbina. Cenjene ponudbe na M. Pirc, Kranj. 1524

MEBLOVANA SOBA S HRANO

se išče s 1. septembrom. Ponudbe na Upravništvo lista pod šifro »Jesen 1920.« 1523

GOSPODIČNA TEREZIJA BARBIČ

koja se nahaja v Zagrebu, mi naj takoj sporoči, če želi vstopiti kot prodajalka v mojo trgovino. Josipina Krautzdorfer trgovka v Ločah pri Poljčanah. 1489

SLIKE ZA LEGITIMACIJE

izvršuje najhitreje Hugon Hibšer, fotograf, Ljubljana, Valvazorjev trg 7, nasproti Križanske cerkve.

Tvrdka M. FON
Ljubljana, Stari trg št. 6
ima na razpolago večjo množino
SLADKORJA.

Prodam posestvo
obstoječe iz vinograda, sadonosnika, hoste vsega 3 1/2 orala, sodi, moderna stiskalnica (preša) in vse orodje.
Pismena vprašanja na mestni vrh občine Janzevce št. 39 Lorger pri Ptuju.

Zidne opeke,
Strangfalz — Biberschwanz —
Strešno opeko
dobavlja „AVA", Ljubečno.

M. U. Dr. Fran Virant
specijalist za kožne in spolne bolezni
ordinira zopet redno od pol 2. do 3. pop.
Ljubljana, Miklošičeva cesta 18/II (na oglu Sodne ulice). 1360

Ia apno
v kosih in zdrobljeno dobavlja na vagone
„AVA" tovarna, Laško.

Barve in kemikalije
Pošilja se takoj in perijodično iz skladišča Maribor v prvovrstni kakavosti po najnižjih cenah:
prstene barve vseh vrst (Erdfarben), laki (Möbel, Email, Politur, Leder, eisenlack), Malerton, Gips, alabaster, lojevec (Federweiss), Bronzetinktur, zlata in srebrna bronza, Hartfrockenöl, firnež na pozlatarje Mixton, Ofensilber Bendalin, Brunolin svitli, mizarski lim, Wasserglas, Karbolineum, kolofonija, modra galica, sol za konserviranje, Abbeizmittel Selak orange, Terpentin, med, čisti, Fussbodenlackfarbe, krema za čevlje s terpentinom, voščilo za čevlje, mast za vozove v škatljah po 1 in 2 kg, Galun kryst, boraks, gumijasti izdelki in razni drugi uvozni predmeti. Naroči se pri **Karol Golesch, Maribor.** 987

IZKUŠANO NAJBOLJI CIGARETPAPIR
GOLUB
Proizvod Prve hrvatske tvornice cigaretpapira i tuljaka. — Zagreb, Maksimirska c. br. 10. Tel. 9-56.

JURJEVO
terpentinovo čistilo za čevlje

razpošilja glavna zaloga
M. TREBAR
LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta 6. Telefon 589.

Gadje gnezdo
je najbolj čvrsto slovensko leposlovno delo izza zadnjih let. Naročite ga lahko za malenkostno svoto **14 kron** pri
„ZVEZNI TISKARNI" v Ljubljani.

Cement
ROMAN SILIKAT PORTLAND | dobavlja „AVA" Laško.

Muholovnike
(trakovne) priporoča gg. trgovcem
Ljubljanska komercijalna družba
Ljubljana, Bleiweisova c. 18.

Dobavi se vsak teden več vagonov
živega apna
po znižanih cenah. Prevzame naročila na drobno in debelo FRANC PODLAJ, trgovec z apnom, Stranje pri Kamniku.

Oblast. konces. informacijski zavod
Drago Beseljak
Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.
dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tuzemstvu in inozemstvu. V abonementu ter posamezno cene zmerne.

BANKA VOJVODINA D. D. NOVI SAD.
Telefon 240. Brzojav: „Vojvodina, Novi Sad."
Robno odelenje Banke Vojvodine
prodaje najkulantnije sve zemaljske proizvode kao žito, kukuruz, zob, ječam, raž, brašno, mekinje, pasulj, kudelju, seme od kudelje i sirka, segedinsku papriku, vunu i. t. d.

BLAGO ZA SOKOLSKE KROJE
ter vse druge telovadne potrebščine, kakor hlače (trico) majice, pasove etc. ima zopet v zalogi
SCHWAB & BIZJAK
1359 **Ljubljana**
Dvorni trg 3 **Pod Narodno kavarno**
Sprejemajo se naročila za kroje po meri!

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani
Marijin trg 8, Wolfova ulica 1 — Podružnica v Murski Soboti
obrestuje hranilne vloge in vloge na tekoči račun
Ustanovljen septembra 1919.
Prometa do srede junija nad 65,000.000 kron.

čistih brez odbitka rentnega davka.
Neposredno pod državnim nadzorstvom.

Tiska „Učiteljska tiskarna" v Ljubljani.
Odgovorni urednik Anton Pesek